

Morten Østergaards tale ved Radikale Venstres landsmøde

Taler

Morten Østergaard
Politisk leder af Radikale Venstre

Dato

20. september 2014

Sted

Nyborg

Kære Landsmøde

I tror mig nok, når jeg siger, at jeg aldrig har glædet mig så meget til et landsmøde som denne gang.

Men at jeg naturligvis også er en smule spændt.

Jeg holder i år min 18. landsmødetale.

Det bliver med garanti den længste.

Men også den vigtigste. Og den sværeste.

Jeg ved også, at det med garanti bliver et landsmøde, hvor meninger vil brydes. Alt andet ville ligne jer dårligt!

For udenforstående tror jeg, at de Radikale til tider må lyde som et orkester, der stemmer instrumenter på samme tid.

I et hjørne står der én med stortromme. Her en anden med en tværfløjte. Der en tredje med en violin.

Forudsætningen for en smuk symfoni er, at man først giver sig tid til at stemme instrumenterne.

I mange år har jeg observeret Marianne og Margrethe nede fra jeres pladser, og jeg ved, at det kræver noget ganske særligt – kunne man sige en radikal ”kraft” – at stå i spidsen for det her parti.

Men jeg kommer i det mindste væbnet til tænderne.

Til dig, Margrethe, har jeg forberedt en særlig tale senere i programmet, men jeg vil gerne allerede nu takke dig for, at du ikke bare har givet posten videre, men også ”the force”. Jeg har på fornemmelsen, at der bliver brug for den! Jeg er jo bare Morten fra Aarhus!

Jeg er opvokset i Vejlbj. Ved Risskov.

De der kender til området vil vide, at der er en rigtig og en forkert side af Grenåvejen.

Jeg er fra den forkerte, væk fra vandet.

Men forstå mig ret – uanset hvilken side af vejen, man voksede op på, så var der som hovedregel medvind på cykelstien.

Jeg er den yngste af tre brødre.

Begge mine forældre er læger.

Vi boede i en villa, der lå, så vi ikke skulle krydse en vej for at komme til skolen, men kørte på stier og gennem tunneller.

En typisk dag hjemme hos os var, at vi sloges om morgenmadsskålene...
cyklede glade i skole...

... og blev fragtet rundt til håndbold, svømning og fodbold om eftermiddagen.
Jeg tror, de fleste ville mene, at mine udfordringer lå den lette ende af skalaen.

Så vidt jeg husker, var mit første, politiske engagement et opgør med reglen om, at vi ikke måtte spille indendørsfodbold i aulaen i frikvartererne.

Det fik jeg i øvrigt lavet om på!

Mine forældre var med til at starte sognets kreds af FDF. Det var i Ellevang Sogn, hvor Kjeld Holm var sognepræst.

For jer der kender ham, så giver det næsten sig selv, at selvom vi levede trygt og privilegeret, så var det altid nærværende, at ikke alle havde det som os. I FDF havde vi altid et ulandsprojekt kørende, hvor vi lærte om og samlede penge ind til børn i udviklingslande.

Det gjorde, at jeg og mine jævnaldrende fik øjnene på klem for en virkelighed, der hverken var min eller mine naboers.

Dengang tænkte jeg ikke så meget over det – det var bare en del af fællesskabet. Men det er blevet en del af mit politiske kompas.

Men hvis jeg sådan mere konkret skal genkalde mig begyndelsen på det, som for mig i dag når et højdepunkt her på Nyborg Strand... så ser jeg blandt andet TV-Avisens billeder af børnehjemsbørn i Ceaușescu's Rumænien for mig.

Jeg tror de fleste kan huske de her unger med det kulsorte hår og de store, brune øjne, der gloede trøsteløst på os gennem tv-skærmene.

Jeg husker dem i hvert fald. Red Barnet skrev ud til landets elevråd og opfordrede til legetøjsindsamling.

Jeg var elevrådsformand på Jellebakkeskolen, og vi blev enige om at kaste os ud i det.

Nogle uger senere kunne vi og Red Barnet sende en propfyldt lastbil med legetøj ned ad motorvej A45 med kurs mod Rumænien.

Stoltheden over at forsøge at rette en smule op på den gru, der havde ramt de her jævnaldrende unger, var til at tage at føle på.

Det samme var opbakningen fra naboer og kammerater. Vi gjorde ikke nogen stor forskel – men vi gjorde noget. Og vi gjorde det sammen.

For nogen der slet ikke havde de muligheder, vi var blevet givet. Jeg tror, det var begyndelsen for mig.

Og når jeg fortæller min historie i dag... så er det fordi... at når jeg ser ud over jer allesammen... så genkender jeg den samme historie i mange af jer, som jeg har mødt og lært at kende gennem årene.

For jer var det måske ikke børnene i Rumænien.

Men de fleste er jer bærer på en historie, der handler om den følelse, det er at gøre en forskel for andre.

Vi Radikale vil tage ansvar... og kernen i radikale venstre er ikke, hvad jeg kan gøre for mig selv, men hvad kan jeg gøre for andre ...for samfundet ... for

fællesskabet.

Man melder sig ikke ind i Radikale Venstre for at varetage sine egne interesser. Vi er ikke – og vi skal ikke være! - en fagforening. Radikale Venstre har altid været ...
og bør altid være ... et parti, der kæmper for noget.

For en idé.

For frihed til at træffe sine egne valg og forme sin egen tilværelse –
Forankret i demokratisk fællesskab.

Uanset hvem man er, og hvor man er født.

Det er Radikale Venstre!

Derfor byder det mig også imod...– og jeg ved det også slider i jer – når vore modstandere og iagttagere de seneste år har portrætteret os som partiet, der går mere op i regneark og bundlinjer end i mennesker.

Jeg har det personligt svært med, at nogle har haft held til at tegne det billede.

At vi har de synspunkter, vi har, fordi vi selv har vores på det tørre.

Det harmonerer ikke med vores idé...

Det harmonerer heller ikke med vores politik... Slet ikke.

Måske har de glemt, at vi som noget af det første under denne regering valgte at afskaffe VKOs fattigdomsydelser. Og glemt, at vi med skattereformen gav de mange tusinder, hårdtarbejdende, enlige forsørgere lidt ekstra at klare sig for.

Og at de fattigste pensionister fik en mærkbar økonomisk håndsrækning ved samme lejlighed.

I så fald vil jeg gerne minde dem om, at der på trods af krise og smalhals i dag er færre fattige danskere, end der var, da vi overtog ansvaret for tre år siden! Det er resultatet af den Radikale politik!

Vi har også investeret milliarder i at give titusinder – heriblandt mange faglærte og unge fra uddannelsesfremmede hjem - muligheden for at tage en videregående uddannelse, der måske ellers ikke lå i kortene.

Og selvom vi ikke er i mål, synes jeg det er værd at glæde sig over, at vi nu har

den laveste ledighed i mere end 5 år!

Færre fattige. Flere i beskæftigelse. Det er Radikal politik! Men men, alt dette ændrer bare ikke på, at vi langt fra er færdige.

Selv efter årtiers udbygning og finpudsning af verdens måske bedste velfærdsstat...

... så er det stadig sådan, at når vi opgør et barns udbytte af sin skolegang på sidste eksamensdag, så afspejler den mest af alt forældrenes baggrund første skoledag. Det har de 9 år i mellemtiden ikke kunnet ændre væsentligt på. Det er et nederlag for Velfærdstaten Danmark.

Og på trods af Radikales store andel i udviklingen af dagsinstitutioner og folkeskolen, kan vi ikke påstå, at børn i Danmark går igennem livet med lige muligheder.

Ikke lige muligheder, når det gælder uddannelse og dannelse og den frigørelse, det betyder.

Ikke lige muligheder, når det gælder forudsætningerne for at få et arbejde og den frihed det giver at være selvforsørgende og fri til at træffe sine egne valg.

Ikke lige muligheder, når det gælder udsigten til at leve et liv uden kroniske smerter eller ondt i sjælen.

Ikke lige muligheder, når gælder forudsætningerne for at give sine egne børn en tryk og ubekymret begyndelse på livet.

Selvom vi har nået noget, er der stadig 8.000 børn i Danmark, der lever under fattigdomsgrænsen!

Det er ikke til at bære.

Og jeg kan love jer her i dag, at jeg vil gøre alt, for at bevise overfor danskerne, at Radikale Venstre er partiet, der insisterer på at løfte Danmark nedefra! Skal det lykkes, skal skolereformen lykkes.

Og lad mig derfor i dag – både som politisk leder for de Radikale, og som far til en pige, der begynder i skole næste år - række hånden ud og sige det meget klart: Vi tror. Stadig. På lærerne.

Og på fremtiden for vores fælles folkeskole.

Så lad os gå fremad sammen.

Reformen er nemlig rigtig - og den vigtig.

Når min ældste datter skal i skole til næste år, bliver hun 2. generation efter skolereformen.

Som alle forældre drømmer vi om en skolegang, der udfordrer og stimulerer hende.

Og at hun trives og er glad og en god kammerat. At hun får ekstra opmærksomhed, der hvor det falder hende svært.

Og ekstra udfordringer, der hvor det går som en leg.

Hendes skolegang er jo ikke noget socialt eksperiment for Line og mig.

Og man kan ikke bede os om at sænke vores ambitioner på hendes vegne for andre børns skyld.

Det indtryk har man næsten fået, når man har lyttet til debatten om inklusion og rummelighed i folkeskolen.

Virkeligheden er en anden heldigvis.

For vi ved, at uanset om man har stærke eller svage forudsætninger, så bliver man bedre af at lære sammen.

Man bliver bedre både fagligt og som menneske. Og hvem ved i øvrigt, at det ikke bliver os, der vil opleve, at vores børn ikke trives i skolen?

At det hele falder dem svært.

At de ikke duer til 6 timers læring, 6 timers leg, 6 timers ipad og 6 timers søvn.

At de reagerer med vrede. De får måske endda en diagnose.

Hvad nu, hvis det bliver mine eller jeres børn – vil vi så ikke ønske, at

fællesskabet er stort nok på den lokale folkeskole til at håndtere udfordringen?

At ekspertisen og rummeligheden er til stede på den lokale skole?

Selvfølgelig vil vi det!

Og vigtigere end noget enkelt element i reformen:

Jeg ved, at både Line og jeg og min datter – og min dreng, når han om fem års tid når så langt - uanset om skolegangen falder dem let eller svær, vil sande, at de lærere, der møder dem undervejs i skoletiden, vil være den enkeltstående, vigtigste forudsætning for, at vi når de mål, der ligger til grund for reformen:

At vi udfordrer alle, løfter nedefra og øger trivlsen.
Det ved jeg også som politisk leder for Radikale Venstre.
Og vi vil samarbejde med alle dem, der vil.

Når vi vil løfte Danmark nedefra, skal der naturligvis også mere til, end skolereformen.
Det kræver, at man er villig til at investere.
Forskellen på nulvækst og en vækst på 0,6 eller 0,8 pct. i de offentlige udgifter lyder måske ikke af meget.

Men vi viser med udspillet til den kommende finanslov, hvad man blandt andet kan gøre for nogle af dem, der har det allersværest.
Hvis ellers man vil.

I regeringens udspil foreslår vi at investere milliarder af kroner i behandlingen af psykiske lidelser.
Psykiske lidelser er årsagen til, at titusinder af mennesker har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet og tage kontrollen med deres eget liv.
Vi foreslår også at investere massivt i behandlingen af kræft og kroniske, fysiske lidelser,
Fysiske lidelser, der bogstaveligt talt forhindrer tusindvis af danskere i at forlade sofaen.
Og så har vi afsat 1,5 milliarder kroner og sendt en klar besked til SF og Enhedslisten og resten af Folketingets partier.

Der findes titusinder af danskere, der aldrig har været i nærheden af hverken en a-kasse eller et arbejde.

Det er mennesker, der ofte har problemer, der ikke kan løses med en ydelse. Og det er mennesker, der ikke har interesseorganisationer til at tale deres sag.
Vil Enhedslisten og SF gøre en indsats for dem, så er Radikale Venstre med. Det er ikke en indrømmelse. Det er en radikal mærkesag! Men lad mig også slå fast, jeg IKKE har i sinde at begynde at rulle reformer tilbage...

Reformer der er selve årsagen til, at vi nu har et råderum, vi kan bruge på de allersvægeste.
Når vi i SR-regeringen har varslet, at vi i modsætning til de borgerlige er parat til at investere 20 milliarder kroner i en videreudvikling af velfærden over de

kommende 5 år, så svarer det godt og vel til det råderum, som efterløns- og dagpengereformen har bidraget med.
Det synes jeg er værd at tænke over...

Det har været svært at forklare befolkningen, at det var nødvendigt at reformere det danske samfund på et tidspunkt, hvor det gik dårligt og jobbene fossede ud. Men det betyder ikke, at reformerne var forkerte.

Det betyder, at reformerne kom for sent.
Beslutningerne skulle være truffet, da det gik godt.
Men VKO manglede modet og lod stå til.
Den luksus har vi ikke haft råd til.

Vi har taget det ansvar, der altid har været SR-regeringers lod!
Når økonomer forsøger at være bare en smule billedrige, så kalder de det for en "hængekøje", når man kan forudse, at et land i en årrække mister sin sammenhængskraft.
Fordi der bliver alt for få forsørgere til at tage sig af dem, der skal forsørges.
Og for at blive i det sprog, så kan man gøre to ting, når man ser en sådan halvsløj hængekøje forude:

Man kan lægge sig i den, velvidende, at den næppe holder.
Eller man kan stramme bardunerne!
Fogh og Løkke gjorde det første.
SR-regeringer gør altid det sidste!

Og når Kristian Thulesen Dahl nu taler om tryghed og reformro, så tænker jeg tryghed i hvad?
I at belåne os rige i friværdier, der igen forsvinder, når boligboblen igen brister?
I at æde os fede i lønstigninger, der gør os ude af stand til at følge med, når de andre lande igen har indhentet vores forspring?

For langt de fleste danskere har de seneste års økonomiske krise - som VKO bidrog til at forstærke - heller ikke været værre, end at de kunne stå den igennem.

"Den helt almindelige dansker" kan glæde sig over, at boligpriserne nu igen er på vej op sammen med aktiekurser, beskæftigelse og fremtidstroen.

Men der er en gruppe, der for det første ikke får del i bobleøkonomiens glæder...

... og for det andet er krisernes evindelige tabere.

Og det er samfundets allersvageste.

Lad mig derfor også sige det ganske klart:

Reformerne fortsætter!

Ikke fordi regnearket skal gå op.

Reformerne fortsætter, fordi reformerne er forudsætningen for, at vi kan skabe nye jobs, hvor de gamle forsvandt.

Og reformerne fortsætter, fordi reformerne er forudsætningen for, at vi kan tage os ordentligt af samfundets svageste og få færre på forsørgelse.

Jeg vil derfor også gerne sende et klart signal til alle de sunde og raske danskere, der som jeg overvejende lever på samfundets solside ... med alle de udfordringer, der måtte findes der, men også med alle de muligheder:

Vi der er sunde og raske og kan selv, skal indstille os på at kræve mindre og tage et større ansvar.

Vi skal ikke rulle baglæns på kernevelfærden, men vi kan ikke blive ved med at tale om 60-årige som svage, middelklassen som truede eller studerende som udsatte. Vi er nødt til at holde op med at betragte vores velfærdssamfund som en ordning, der til alle tider skal kunne betale sig for os alle hver især.

Hvorfor skal formuende ældre have varmetillæg eller nedslag i ejendomsværdibeskatningen?

Hvorfor skal mine egne forældre have rabat på pas, kulturtilbud og offentlig transport, når der er børn i det her land, der ikke har råd til at gå til fodbold eller børnefødselsdage?

Hvorfor skulle alle alle ældre have ret til hjælp til to bade, hvis nogle kan selv og vi i stedet kunne få råd til at give demente et mere værdigt liv?

Man skal være glad for, hvis man ikke får brug for, at velfærdssamfundet betaler tilbage én til én.

Det betyder typisk, at man har levet et godt liv.

Selvfølgelig skal vi have et mål om bedre velfærd for alle.

En stærkere skole. Uddannelser i verdensklasse.

Et effektivt sygehusvæsen.

En værdig ældretilværelse. Og et fintmasket sikkerhedsnet.

Men den sunde, raske lærkevejsdansker – som mig selv - må i mine øjne indstille sig på, at vi ikke kan gå videre ud ad den vej, hvor vi giver alle flere tilskud til at leve et helt almindeligt liv.

Selvom vi har genoprettet økonomien, så mener jeg, at vi i bund og grund skal tillade os at prioritere to ting de kommende år.

Det er at skabe jobs til dem der kan.

Og det er at give en hjælpende hånd, til dem der vitterlig ikke kan.

Det skal stå ethvert menneske frit at takke nej til det sikkerhedsnet, velfærdssamfundet tilbyder.

Men takker man ja, så mener jeg også, at kan man bidrage, så skal man.

Og jeg tror af et ærligt hjerte, at få mennesker trives uden omverdens forventninger.

Har ingen forventninger til en, er der ikke langt til at føle sig værdiløs.

Det har været en rød tråd igennem de reformer, vi har gennemført de seneste tre år.

Og ja, det gælder også dagpengereformen...

Jeg forstår godt, at der har været fokus på de personer, der i 2013-14 opbruger retten til dagpenge.

Jeg er også glad for, at vi har rettet op på den urimelige indfasning, der lå i VKOs dagpengereform.

Reformen blev tegnet i et lukket rum over en nat med Kristian Thulesen Dahl som pennefører.

Og vi Radikale advarede fra begyndelsen mod at sætte den iværk i en sådan hast og uden at rette op på det beskæftigelsessystem, der skulle hjælpe dagpengemodtagerne i job.

Men jeg står også fast på, at jeg mener, at fire år på dagpenge er for længe.

Langtidsledighed noget af det værste, man kan udsætte et menneske for.

Jo længere desto værre!

Op mod halvdelen af de 41.000 dagpengeforsikrede, der har opbrugt deres dagpengeret, er nu enten i arbejde eller i uddannelse.

Det synes jeg ikke vi skal skamme os over.

Dem vil jeg tværtimod ønske god vind og sige et stort tillykke.

For de øvrige gælder, at de er sikret en anden forsørgelse.

Og selve reformen mener jeg er rigtig og rimelig. Slet og ret.

I det første radikale program, det Odenseprogram som næste år fejrer 110 års jubilæum, lød det:

”Den økonomiske frigørelse er det første og største af demokratiets bud”. Det er derfor, vi siger flere i job. Færre på forsørgelse. DET er vores grundlæggende idé.

I stedet for at rulle reformer tilbage...

... vil jeg pege på et område, hvor vi måske netop har forsømt at have de forventninger til hinanden, der ellers får vores samfund til at hænge sammen.

Og det er på integrationsområdet.

Vi har bedt de ældre blive lidt længere på arbejdsmarkedet.

Vi har bedt de studerende om at skrue lidt op for intensiteten.

Og de arbejdsløse om at stå til rådighed.

Og på samme måde mener jeg, at vi i højere grad også skal bede nytilkomne udlændinge om at gøre nytte fra dag et.

Det er klart, at en traumatiseret asylansøger først og fremmest skal have hjælp.

Også mere hjælp end i dag.

Man kan ikke forvente af nogen, at de bidrager med mere, end det de magter.

Men vi kan møde nytilkomne med de samme forventninger, som vi møder hinanden.

Det synes jeg, vi skylder dem.

Og vi skal også forvente mere af os selv... .. ikke mindst, at vi ser udfordringerne i øjnene.

Vi Radikale skal være og ér klar til at diskutere de problemer, der vitterlig er med for mange arbejdsløse flygtninge og indvandrere.

For mange der havner i kriminalitet. For mange der aldrig får sig en uddannelse. Vi vil gerne diskutere, hvordan vi udløser det enorme potentiale, der ligger i at få familiesammenførte, flygtninge og asylansøgere til at blive en større del af arbejdsfælleskabet.

Men lad mig lige understrege:

Det gør man bare hverken med en liste, der prioriterer borgere fra Brunei over borgere fra Bangalor... med nye avantgarde pointsystemer ... eller ved at sætte 12-årige i arresten. Eller hvad det nu end er, Venstre går og diskuterer med sig selv. Og så bare for at udrydde enhver form for tvivl...

Vi Radikale kommer ALDRIG ...

til at gå ind for 24-årsreglen og tilknytningskravet eller andre regler, der sorterer i danskernes valg af partner.

Vi Radikale vil ALTID ...være partiet for danskerne, der står på deres ret til at bede staten om at holde sig LANGT væk fra deres soveværelse og kærlighedsliv i øvrigt.

Vi vil fortsætte med at forsvare danskernes ret til at leve i Danmark med den de elsker.

Problemer er ikke, at der er for mange danskere, der gifter sig med en udlænding – problemet er, at der for få udlændinge i arbejde!

Jeg glæder mig til folketingsåret starter.

Statsministeren hedder stadig Helle Thorning. Og det er vi glade for!

Vi har skabt stærke resultater sammen og vi har mod på mere. SR-alliancen har igen vist sit værd, da Danmark var udfordret og der skulle en ansvarlig hånd på roret.

Du har ret Helle – vi gik reform-amok.

Men det virkede.

Og de første spæde tegn på at det lysner efter krisen pibler frem.

Vi tror. På fremtiden. Sammen.

Tiden er ikke til politiske eksperimenter, men til at fortsætte kursen, så vi kommer helt ud af krisen.

Det går vi til valg på – når det kommer. Jeg har ikke en lang lidelseshistorie, der kan forklare, hvorfor jeg står her i dag.

Det var i gymnasiet, at jeg fandt ud af hvor jeg hørte til politisk.
Ved at slå op i en samfundsfagsbog om ideologier – såmænd!
Den ideologi jeg faldt for var frihedsbaseret.

Den handlede om at retten til og muligheden for at træffe sine egne valg i tilværelsen, så længe de ikke fratager andre retten til det samme.
Og at der ikke er noget ondt i at have klaret sig godt... men at man har et ansvar overfor fællesskabet.

For at løfte nedefra, så der kan skabes lige muligheder for alle.
Fra da af var jeg erklæret social liberal.

Og dermed også – fandt jeg ud af – Radikal. Jeg slog op i telefonbogen og fandt nummeret på Aarhus Radikale Vælgerforening og ringede op:

"Du har ringet til Ejner Hvid Jensen. Jeg modtager besked for de radikale i Aarhus. Begynd at tale efter beeptonen. Tal langsomt og tydeligt. Tak"

Og sådan blev jeg – som så mange andre gennem tiden - medlem af Radikale Venstre.
Den beslutning har jeg aldrig angret.

I Radikale Venstre har jeg mødt fantastiske og inspirerende mennesker, for hvem det som for mig er indignationen, der er den grundlæggende benzin.

En følelse af at være forpligtet til at gøre noget for andre, som ikke er så privilegeret som en selv. For mig er det kernen i at være Radikal. Og for mig er RADIKALE VENSTRE en bevægelse der er større end summen af individer.
Det er et tankesæt.
En tankegang.

Jeg har derfor også altid haft en ide om, at det at være partileder hos os er som at bære en fakkel på vej til OL.

Man får lov til at løbe med den i 100 meter, men så giver man den videre.
Man har ansvar for rødderne og hvor det peger hen.
Radikalismen handlede i traditionel forstand om at se samfundsforandringer

som vejen til at udvikle samfundet.

Tænke i de store reformer. Det er årsagen til at vi hedder det radikale venstre.
Og sådan forstår vi hinanden i dag.
Sådan handler vi i dag.

Jeg har en rodfæstet og dyb respekt for at få lov til at holde faklen.
På et tidspunkt skal den gives videre for det er ikke min.
Det er vores ild.

Og nok diskuterer vi Radikale, så vi lyder som et orkester, der stemmer
instrumenter på samme tid.
Men lyden snyder.

For vi er Radikale Venstre – og VI VAKLER. IKKE.

Tags

Politisk tale, Radikale Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/morten-oestergaards-tale-til-radikale-venstres-landsmoede-2014>